

<i>Sorszám:</i> Ny/7.	<i>Tárgy:</i> Békés Város kulturális intézményeinek átszervezése
<i>Döntéshozatal módja:</i> Minősített többség az Mötv 50. § 7. pontja alapján	<i>Véleményező bizottságok:</i> Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság Humán és Szociális Bizottság
<i>Tárgyalás módja:</i> Nyílt ülés	<i>Előkészítette:</i> Tárnok Lászlóné jegyző dr. Bocskay Árpád aljegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Békés Város Önkormányzata részéről megfogalmazódott a kulturális intézmények átszervezésének lehetősége, a működtetés gazdaságosabbá és hatékonyabbá tétele. 2020. év végén a Képviselő-testület döntése alapján az átszervezés első lépéseként 2021. január 1.napjával megalakítottuk a turisztikai feladatok jövőbeli ellátása érdekében a Békés Turisztikai és Szolgáltató Kft-t.

Szakmai, jogi és gazdasági oldalról megvizsgálva a lehetőségeket, előzetes konzultációkat folytatva az illetékes minisztériummal (EMMI), az alábbi javaslattal élünk a Tisztelt Képviselő-testület felé.

A jelenlegi szervezeti struktúra

Békés Városban jelenleg a Békés Városi Kecskeméti Gábor Kulturális, Sport és Turisztikai Központ (Kulturális Központ) a Békés Városi Püski Sándor Könyvtár (Könyvtár), valamint a Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum (Múzeum) önálló költségvetési intézményként működik. Mindhárom intézmény gazdálkodási feladatait a Polgármesteri Hivatal látja el. A tervek szerint az intézmények a jövőben költségvetési intézményként megszűnnének és egy újonnan alakuló nonprofit gazdasági társaság keretei között, integráltan, egy vezetés alatt, de – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – szakmai önállóságukat megtartva működnének tovább. A koncepció kialakítása során figyelemmel voltunk a hatáskörrel rendelkező minisztérium munkatársaival történt megbeszélésre, valamint megvizsgáltunk más, hasonló helyzetben lévő városok gyakorlatát is.

Az átszervezés lehetőségei

Tendencia, hogy az önkormányzatok egyre nehezebben tudják finanszírozni a kultúrát közvetítő szervezetek munkáját, ezért az önkormányzatok azt próbálják elérni, hogy az intézmények a piacról is szerezzenek bevételeket, illetve önmaguk is törekedjenek a hatékonyabb gazdálkodásra, sok esetben a szolgáltatások javításával, hatékony munkaerő gazdálkodással, és olyan új tevékenységek végzésével, amelyet a város lakossága is igénybe kíván és igénybe is tud venni.

A turisztikai feladatok ellátásáért jelenleg a Kulturális Központ felel, de mivel ez a terület a nehéz gazdasági helyzetben lévő kistérségünk kitörési pontja, szükségesnek látjuk az önálló szervezet keretei között (lényegében forprofit gazdasági társasági formában) történő feladatellátást. Ezért született meg a 269/2020 (XII.16.) számú a katasztrófavédelemről szóló 2011. évi CXXVIII. tv. 46. § (4) bekezdése alapján a polgármester által meghozott Képviselő-testületi döntés, melyben a Békés Turisztikai Kft. létrehozását határoztuk el. A turisztikai feladatok teljes kiszervezését követően a Kulturális Központ a kultúra és a sport feladatkörére fókuszálhat majd, a turisztika pedig önállóan, reményeink szerint nyereséget termelve működhet tovább, önálló szervezet keretei között. Ehhez a korábbi döntésnek megfelelően – a szervezeti struktúra kialakításán túl – a feladatok és az azt szolgáló vagyon átadása, valamint a kikötő jogi helyzetének rendezése is szükséges.

A Kulturális Központ új vezetésének egyetértésével olyan javaslat kerül kidolgozásra, amely alapján integrált (több területet összefogó), nonprofit gazdasági társaság keretei között működő kulturális szervezet alakul, amely önálló finanszírozásra és a működéséhez szükséges források megszerzésére is képes, és amelynek része lesz a Könyvtár, valamint a Múzeum is. Utóbbi két intézményünkben olyan kellően ki nem használt humán, pénzügyi és szakmai erőforrások vannak, amelyek a legjobb meggyőződésünk szerint az integrált működés keretei között érdemben hasznosíthatóak lennének. Terveink szerint a városi rendezvények gördülékenyebben és magasabb színvonalon lesznek megrendezhetőek, ha a három intézmény erőforrásai, köszönhetően a kialakítandó közös vezetésnek, gyorsabban és hatékonyabban kerülnek felhasználásra, megszűnik a párhuzamos működés.

A nonprofit gazdasági társasági működés lehetőségei

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (Kult. tv.) rendelkezési lehetővé teszi a kultúra területén is a nonprofit gazdasági társaság keretei közötti működést, ill. az integrált kulturális intézmény megszervezését, de a törvény rendelkezései alapján az átszervezés előtt a miniszter véleményét ki kell kérni.

„Kult. tv. 46. § (5) bekezdés A területi múzeum állam, helyi önkormányzat fenntartásában, vagy az állam vagy helyi önkormányzat 100%-os tulajdonában álló nonprofit gazdasági társaság fenntartásában működik.

Kult. tv. 64. § (2a) bekezdés A nyilvános könyvtár fenntartását és működtetését a települési önkormányzat a helyi önkormányzat 100%-os tulajdonában álló nonprofit gazdasági társaság útján is elláthatja.

Kult. tv. 77. § (4) bekezdés Az állam, a települési önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat vagy az önkormányzati társulás által fenntartott közművelődési intézmény az állam vagy az önkormányzat 100%-os tulajdonában álló nonprofit gazdasági társaságként vagy költségvetési szervként működik.

Kult. tv. 69/A. § A települési és megyei hatókörű városi könyvtárak átszervezésével és megszüntetésével kapcsolatos intézkedésekhez a miniszter véleményét előzetesen ki kell kérni. E § tekintetében átszervezésnek minősül minden olyan fenntartói döntés, amely az intézmény megnevezésének, fenntartójának, illetve alaptevékenységének módosulásával jár, kivéve a jogszabályváltozásból eredő kötelező módosítást.”

A nonprofit gazdasági társaság – ellentétben a forprofit társaságokkal – olyan társasági forma, amelynek nem elsődleges célja a tagjai részére történő jövedelemszerzés, lehetséges van

gazdasági tevékenység végzésére, és nyereséget is termelhet, de ezek a bevételek (nyereség) nem oszthatóak fel a tagok között, hanem közvetlenül a társaság tevékenységére kell, hogy fordítsák azokat.

A nonprofit gazdasági társaságok alapvető bevételi forrása – hasonlóan az önkormányzati intézményekhez – az önkormányzati, költségvetési támogatás, amelyet akkor kaphat, ha valamilyen kötelező közfeladatot lát el, ill. természetesen lehetősége van pályázati pénzek bevonására is. A pályázatok figyelése során megállapítható, hogy az intézményi formában működő kulturális szervezetek sokszor ki vannak zárva pályázatokból, mert azokon csak gazdasági társaságok indulhatnak.

„Kult. tv. 70. § (1) A könyvtárnak rendelkeznie kell a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel. A könyvtár az alapító, illetőleg a fenntartó által biztosított pénzeszköz, valamint egyéb bevételei alapján gondoskodik feladatainak ellátásáról. A könyvtár fenntartási és működési költségeit az évente összeállított és a fenntartó által megállapított költségvetésben szükséges előírányozni.

*(2) * A nyilvános könyvtári ellátásból adódó állami feladatokhoz a központi költségvetés hozzájárul:*

c) a települési önkormányzatok által kötelező feladatként biztosított nyilvános könyvtári ellátás biztosításához a helyi önkormányzatok költségvetési fejezetében,

*Kult. tv. 51/A. § * (3) A kulturális örökség javainak helyi védelmével, valamint a helyi közművelődési tevékenység támogatásával kapcsolatos feladatokat ellátó, települési önkormányzat által fenntartott muzeális intézmény feladatellátásához az állam a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott módon, a helyi önkormányzatok költségvetési fejezetében támogatást nyújt.*

(4) A (2)-(3) bekezdésben foglaltakon túlmenően a muzeális intézményi tevékenység finanszírozásához a központi költségvetés támogatást nyújt.

Kult. tv. 90. § A fővárosi és a települési önkormányzatok a közművelődési feladataik ellátásához a költségvetési törvény szerint állami hozzájárulásban részesülnek.

*...
(2) Az államháztartásért felelős miniszter érdekeltségnövelő pályázat útján gondoskodik az önkormányzat közművelődési feladatellátást szolgáló technikai, műszaki eszközök fejlesztéséről, berendezési tárgyak gyarapításáról, épületek karbantartásáról és felújításáról.”*

Az átszervezéssel elérni kívánt célok

- Rugalmas foglalkoztatás, lehetőség az egyszerűsített foglalkoztatásra, ami intézményi formában nem lehetséges. A nagyrendezvények esetében ez hatékony foglalkoztatási forma.
- Gyors reagálás a piaci igényekre és így lehetőség van több bevételszerző tevékenységet folytatni.
- Az önkormányzati tulajdonú társaság előnye, hogy hatékonyabb, rugalmasabb, piaci szemléletű menedzsmentet biztosít, miközben az önkormányzati és a versenyszférai modellstruktúra együttműködését, valamint a kormányzati és EU források pénzügyi szempontból hatékonyabb, szakmai szempontból jobb koordinációval történő felhasználását teszi lehetővé.
- A gazdasági társaság esetében az ügyvezető nagyobb mozgástérrel rendelkezik, azonnal képes gazdasági döntést hozni, intézményi keretek között ezt egy engedélyeztetési folyamat előzi meg.

Munkaügyi kérdések

Amennyiben a Képviselő-testület a fenti működési modell mellett dönt a kulturális feladatok ellátása érdekében, beleértve a Múzeum és a Könyvtár szolgáltatásait is, szükséges lesz egy teljesen új nonprofit gazdasági társaság megalapítása. (non profit Kft. nem alapítható, ill. nem lehet átalakulni nonprofit Kft-vé, de lehet rendelkezni a nonprofit működésről, azaz arról, hogy a nyereség nem osztható fel, hanem a tevékenységre kell fordítani) Az alapítás folyamata, költségei, a társaság működése nem különbözik egy forprofit gazdasági társaság alapításától, kivételt képez a bevételek és a nyereség felhasználása.

A megalakuló társaság feladatait az intézményeinkben, valamint a polgármesteri hivatalban jelenleg foglalkoztatott munkavállalók maradéktalanul el tudják látni, elbocsátással, vagy új munkaerő felvételével nem tervezünk. A Kulturális Központ jelenlegi vezetője a versenyszférában tevékenykedett, megfelelő tapasztalattal, valamint a jogszabályok által megkövetelt végzettséggel is rendelkezik, így megbízása az új szervezet vezetésére kézenfekvő megoldás.

A Könyvtár jövőbeni működése során figyelemmel kell lenni a Kult. tv. azon előírásaira, amelyek alapján a Könyvtár önálló szakmai működését biztosítani szükséges, valamint azt, hogy a megalakuló társaság nevében a „könyvtár” szónak szerepelnie kell.

*Kult. tv. 68. § (1) * A fenntartó az e törvényben foglaltak alapján...
f) biztosítja a könyvtár szakmai önállóságát,*

A Múzeum jelenlegi igazgatójának vezetői megbízatása hamarosan lejár, a pályázatás lezajlott, azonban, ha a Képviselő-testület él a működési forma változás lehetőségével célszerű a pályázatot eredménytelennek nyilvánítani, melyre a kiírás jogszerű lehetőséget ad. Az új társaság megalakulásáig a Múzeum igazgatói poszt megbízással is ellátható, és a nonprofit gazdasági társaság szervezeti struktúrájának végleges kialakítását követően a Múzeum szakmai vezetésére felkérhető az arra legalkalmasabb személy.

A kulturális intézményeink nem vezető állású munkavállalóinak esetében lényegi változás nem lesz érzékelhető. A munkavállalók már jelenleg is (2020. november 1-től) munkaszerződés alapján látják el a feladataikat, így a munkaadó személyének változásán túl egyéb változásra nem számíthatnak. Mivel az átszervezés az államháztartási törvény rendelkezései miatt csak két lépésben bonyolítható le (1. lépés az intézmények jogutód nélküli megszüntetése, 2. lépés az új nonprofit gazdasági társaság megalapítása) a munkavállalóknak felajánljuk a változatlan feltételek (munkakör, munkaidő, munkabér) melletti foglalkoztatást. Amennyiben ezt elfogadják szerződést kötnek az új társasággal, a továbbfoglalkoztatás esetleges elutasítása esetén pedig a jelenlegi szerződésük szerint kell eljárni, azaz amennyiben jogosultak végkielégítésre annak kifizetése szükséges. Tekintettel arra, hogy a jelenlegi átszervezés hasonló folyamat, mint a 2020. évi XXXII. törvény szerinti kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazottak jogviszonyának átalakulása volt, ezért arra számítunk, hogy a közös megegyezés lehetőségét a munkavállalók nagytöbbsége elfogadja.

Összefoglaló

Az átszervezés – tekintettel az azt szabályozó jogszabályokra és a több intézményt érintő feladatokra – időigényes és a hivatalban dolgozó szakemberek jelentős erőforrásait igénybe

Előterjesztés Békés Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2021. augusztus 12-i ülésére

vevő folyamat, ezért szükségesnek tartjuk, hogy a Képviselő-testület egy elvi döntés keretében határozzon az átszervezés fent vázolt formájáról, irányáról. Az átszervezés érinti a kulturális intézményeink mellett a Békés Turisztika Kft.-t a vagyónátadás és a kishajó kikötő ügyének rendezése miatt, illetőleg a Polgármesteri Hivatalt is a gazdálkodási feladatok ellátása tekintetében.

A fent említettek szerint az első lépcső a minisztériumi véleménykérés, egyeztetés, a banki ügyek rendezése és a folyamatban lévő pályázatok megfelelő kezelése, majd ezt követi az intézmények Magyar Államkincstár előtti jogutód nélküli megszüntetése, végül pedig a kötelezően ellátandó feladatok és az ellátáshoz szükséges vagyon átadás az új nonprofit gazdasági társaság részére, ezzel párhuzamosan rendezhető a Békés Turisztika Kft. vagyónátadása és a kishajó kikötő helyzete is. Utóbbi függvénye még a különböző engedélyek, szerződések, hozzájárulások megléte, esetleges újra kötése, beszerzése.

Amennyiben a Képviselő-testület az átszervezés mellett dönt az új gazdasági társaság 2022. január 1. napjával kezdheti meg a működését.

Az előterjesztéshez mellékeljük a jelenlegi és a tervezett szervezeti struktúra ábráit.

A fentiekben részletezett átszervezéshez szükséges feladatok megszervezése és lebonyolítása érdekében kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen:

Határozati javaslat:

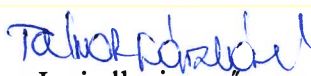
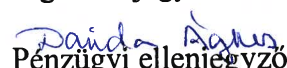
1. Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy Békés Város kulturális intézményeinek (Kulturális Központ, Múzeum, Könyvtár) fejlesztése, valamint hatékonyabb, és gazdaságosabb működtetése érdekében a működést úgy szervezi át, hogy annak eredményeként a három költségvetési intézmény jogutód nélkül megszűnik, és egy szervezetben, integráltan, nonprofit gazdasági társaság keretei között működik tovább, 2022. január 1. napjától.
2. Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri a Polgármestert, hogy az 1-es pont szerinti átszervezéshez szerezze be a jogszabályok által előírt miniszteri véleményt, annak meglétét követően teremtsen meg az átszervezéshez szükséges feltételeket, dolgozza ki az átszervezés munkaügyi, pénzügyi és jogi részleteit, készítse elő az új nonprofit gazdasági társaság alapítását és az elvégzett feladatokról rendszeresen tájékoztassa a Képviselő-testületet, valamint a további döntések meghozatalához szükséges előterjesztéseket határidőben terjessze a Képviselő-testület elé.

Határidő: intézkedésre azonnal

Felelős: Kálmán Tibor polgármester

Békés, 2021. augusztus 6.

Kálmán Tibor
polgármester

Jogi ellenjegyző

Pénzügyi ellenjegyző

